

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1087
van **MERCEDES VAN VOLCEM**
datum: 9 juni 2021

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Beheersovereenkomsten landbouwers en Vlaamse Landmaatschappij (VLM) - Weidevogels

Landbouwers kunnen vrijwillig een vijfjarige beheersovereenkomst aangaan met de Vlaamse Landmaatschappij. De landbouwer verbindt zich met deze beheersovereenkomst tot een extra inspanning voor milieu, natuur en biodiversiteit op zijn of haar landbouwbedrijf, inspanningen die verder gaan dan wettelijk verplicht is. Met de beheersovereenkomsten krijgen de landbouwers jaarlijks een financiële duw in de rug om verder te gaan dan de wettelijke verplichtingen.

Weidevogels zoals de grutto en de tureluur gaan in Vlaanderen sterk achteruit. Ze slagen er steeds minder in om hun legsels met succes uit te broeden en voldoende vliegvlugge jongen voort te brengen. Dat is te wijten aan steeds vroegere maaidata, een hogere veebezetting en een gebrek aan voedsel voor de kuikens.

Landbouwers kunnen de weidevogels helpen door een beheersovereenkomst te sluiten met de Vlaamse Landmaatschappij. Ze ontvangen dan vijf jaar lang een jaarlijkse vergoeding voor weidevogelvriendelijke maatregelen op hun percelen. Enerzijds kunnen ze een beheersovereenkomst sluiten waarbij ze de maaidatum uitstellen tot 22 juni op het volledige perceel (uitgestelde maaidatum) of op een strook (aanleg en onderhoud vluchtstrook). Anderzijds kunnen ze met verschillende beheersovereenkomsten de veebezetting tijdens het broedseizoen sterk beperken (beweiden 20 mei, standweide 15 juni, kuikenweide). Door die maatregelen neemt het broedsucces van de weidevogels toe en hebben ze voldoende tijd om hun jongen groot te brengen.

1. Hoeveel beheersovereenkomsten van het totale aantal overeenkomsten vallen onder deze categorie?
2. Hoeveel beheersovereenkomsten van het totale aantal overeenkomsten per provincie vallen onder deze categorie?
3. Om hoeveel hectare weidevogelvriendelijke maatregelen die onder de beheersovereenkomsten vallen, gaat het? Hoeveel per provincie?
4. Welke gebieden in Vlaanderen komen in aanmerking voor deze beheersovereenkomst?
5. Hoe volgen de bedrijfsplanners die weidevogelvriendelijke maatregelen op met de betrokken landbouwers?
6. Hoe wordt het resultaat van de weidevogelvriendelijke maatregelen opgevolgd over de jaren heen?

7. Welke resultaten liet de minister al optekenen?
8. Welk bedrag werd met deze beheersovereenkomst in totaal uitbetaald aan de landbouwers in 2018, 2019, 2020 en 2021?
9. Welk bedrag werd met deze beheersovereenkomst in totaal uitbetaald aan landbouwers per provincie in 2018, 2019, 2020 en 2021?
10. Hoeveel landbouwers van het totale aantal hebben een dergelijke beheersovereenkomst lopen of gesloten in 2018, 2019, 2020 en 2021 (tot nu)?
11. Hoeveel landbouwers van het provinciale totaal hebben een dergelijke beheersovereenkomst lopen of gesloten in 2018, 2019, 2020 en 2021 (tot nu) per provincie?

ANTWOORD

op vraag nr. 1087 van 9 juni 2021

van **MERCEDES VAN VOLCEM**

De hier meegegeven cijfers zijn gedestilleerd uit de jaarlijkse ramingen op basis van de gesloten contracten. Als gevolg van contractstopzettingen doorheen het jaar en dergelijke kunnen de werkelijk uitbetaalde vergoedingen iets lager liggen. De afwijkingen zijn echter beperkt.

1. 278 dossiers of 5 % van de in totaal 5.928 dossiers vallen onder de doelstelling weidevogelbeheer.
2. Tabel 1. Aantal beheerovereenkomsten weidevogelbeheer voor de jaren 2018 tot 2021, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

Provincie	2018	2019	2020	2021
West-Vlaanderen	127	149	162	158
Oost-Vlaanderen	14	15	13	7
Limburg	62	66	65	58
Antwerpen	22	24	27	27
Vlaams-Brabant	15	16	18	19
Vlaanderen	240	270	285	269

3. Tabel 2: Areaal aan beheerovereenkomsten weidevogelbeheer, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

Beheerpakket	VL	W-VL	O-VL	LIM	ANT	VL-BR	Eenheid
Vluchtstrook	26,68	7,36	0	3,68	11,63	4,01	Hectare
Uitgestelde maaidatum	501,77	183,64	17,03	185,19	93,59	22,32	Hectare
Beweiden 20 mei	1,97	1,97	0	0	0	0	Hectare
Standweide 15 juni	314,39	163,41	10,18	68,47	29,54	42,79	Hectare
Kuikenweide	389,77	280,88	10,84	76,73	7,11	14,21	Hectare
Totaal	1234,58	637,26	38,05	334,07	141,87	83,33	Hectare

4. Deze beheerovereenkomsten worden ingezet in beheergebied soortenbescherming (weidevogelgebieden). Op de website van de VLM zijn de beheergebieden gepubliceerd ([beheergebied weidevogels](#)).
5. Ik duid kort de taken die bedrijfsplanners uitvoeren. De VLM-bedrijfsplanner komt langs op het landbouwbedrijf om samen met de landbouwer te bekijken welke beheerpakketten mogelijk zijn op het bedrijf en helpt hem of haar bij het invullen van het aanvraagformulier. De beheerovereenkomsten worden op die manier verantwoord ingezet, op de juiste plaats, op maat van het bedrijf én rekening houdend met actuele en potentiële kwaliteiten van de natuur, het landschap en de streekidentiteit. Na het sluiten van de beheerovereenkomst kunnen landbouwers beroep doen op de VLM-bedrijfsplanner als ze vragen hebben bij de uitvoering van de beheerovereenkomst. De

bedrijfsplanner begeleidt jaarlijks ook proactief een aantal lopende beheerovereenkomsten met het oog op een correcte uitvoering van de beheermaatregelen.

6. Dit type beheerovereenkomsten vormt samen met alle andere beheerovereenkomsten de submaatregelen "beheerovereenkomsten" binnen het programma voor plattelandontwikkeling (het PDPO III). Het resultaat (output) van het programma wordt opgevolgd door specifieke indicatoren zoals arealen (ha), uitgaven (EUR), landbouwbedrijven met agromilieu-klimaatmaatregelen (aantal), areaal onder landbouwoppervlakte onder agromilieu-klimaatmaatregelen (ha). Elk jaar wordt over de voortgang van het programma gerapporteerd bij de Europese Commissie. Graag verwijs ik door naar deze jaarlijkse rapporten voor een stand van zaken ([jaarverslagen van het PDPO](#)). Halverwege het programma wordt een iets uitgebreider rapport opgemaakt. Graag verwijs ik door naar deze jaarlijkse rapporten voor een stand van zaken ([jaarverslag van 2018](#)).

Omdat alle beheerovereenkomsten als een maatregel worden beschouwd kan ik meegeven dat op basis van de huidige rapportering de beheerovereenkomsten op zich ertoe bijdragen dat die specifieke indicatoren gelinkt aan agromilieu-klimaatbetalingen op schema zitten. Bij aanvang van het programma bestond de enorme uitdaging erin de omslag te maken naar meer "biodiversiteit en landschap" gerichte uitvoering van het programma rond beheerovereenkomsten. Ik denk dat we daarin geslaagd zijn. Dit type beheerovereenkomsten, samen met de andere beheerovereenkomsten soortenbescherming, perceelsrandenbeheer en botanisch beheer behoort tot deze groep. Zo'n 90% van alle betalingen gaan naar biodiversiteits- en landschapsgerichte maatregelen. In het verleden was dat zeker niet het geval. Ik ben blij dat we deze omslag gemaakt hebben.

Verder wordt in de regel elk jaar zo'n 5% van alle beheerovereenkomsten onderworpen aan een terreincontrole. Die controles ter plaatse garanderen dat de subsidies goed worden ingezet en uitgevoerd worden conform de specifieke beheervoorwaarden. Dit type beheerovereenkomsten maakt deel uit van die steekproef.

Deze maatregelen worden vaak gesloten in samenspraak met lokale actoren die actief zijn op het platteland zoals regionale landschappen, lokale vertegenwoordigers van milieu- of natuurorganisaties. Het gaat om kleine, lokale of gebiedsgerichte specifieke noden waar dit type beheerovereenkomst een deel van de oplossing. Het resultaat of de effecten zijn dus lokaal maatwerk. Vaak worden synergiën gezocht in gebieden waar we er aankoopbeleid is zodat deze beleidsinstrumenten elkaar versterken. Op die manier kunnen we in overleg het leefgebied van weidevogels het jaarrond beter inrichten en beheren.

Onlangs werd het soortenbeschermingsprogramma voor weidevogels goedgekeurd. De nieuwe generatie beheerovereenkomsten is in overleg met experts uitgetekend. Zodoende hoop ik dat deze beheerovereenkomsten samen met de andere maatregelen in dat programma daadwerkelijk kunnen bijdragen een kwaliteitsvol leefgebied. In dat programma is een monitoringsluik voorzien om de effecten op te volgen.

Het INBO, ANB en VLM bekijken welke voorwaarden en mogelijkheden er zijn om op korte termijn een meetnetwerk voor biodiversiteit uit te rollen.

Ten slotte wil ik iets algemeen meegeven over de effecten van de maatregelen uit het programma. In de plan-MER worden de positieve milieueffecten van de beheerovereenkomsten beschreven, met name op fauna en flora, de bodem, het landschap, het oppervlaktewater en de koolstofopslag. Ik verwijs graag naar paragraaf 5.3.4. van [de plan-MER](#), waar de maatschappelijke diensten van dit type maatregelen beoordeeld wordt.

7. Ik verwijs graag naar vraag 6.

8. Tabel 3. Uitbetaalde vergoedingen (in euro) in 2018 voor de beheerovereenkomsten weidevogelbeheer, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

Beheerpakket	W-VL	O-VL	ANT	VL-BR	LIM	VL
Vluchtstrook	14.302	0	10.601	0	5.656	30.559
Uitgestelde maaidatum	125.040	12.913	55.037	21.198	130.484	344.672
Beweiden 20 mei	0	0	0	0	669	669
Standweide 15 juni	114.697	3.576	11.336	24.556	46.832	200.997
Kuikenweide	132.201	14.360	5.548	12.176	54.031	218.316
Totaal	386.239	30.849	82.522	57.930	237.672	795.213

Tabel 4. Uitbetaalde vergoedingen (in euro) in 2019 voor de beheerovereenkomsten weidevogelbeheer, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

Beheerpakket	W-VL	O-VL	ANT	VL-BR	LIM	VL
Vluchtstrook	14.302	0	18.923	0	5.656	38.881
Uitgestelde maaidatum	135.719	11.971	54.905	21.945	140.298	364.838
Beweiden 20 mei	229	0	0	0	669	898
Standweide 15 juni	117.803	12.638	18.111	24.556	52.305	225.414
Kuikenweide	189.991	8.310	5.388	12.176	53.848	269.714
Totaal	458.044	32.919	97.327	58.677	252.777	899.744

Tabel 5. Uitbetaalde vergoedingen (in euro) in 2020 voor de beheerovereenkomsten weidevogelbeheer, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

Beheerpakket	W-VL	O-VL	LIM	ANT	VL-BR	VL
Vluchtstrook	11.894	0	5.947	18.794	6.480	43.115
Uitgestelde maaidatum	143.265	11.475	132.390	67.504	23.969	378.602
Beweiden 20 mei	229	0	0	0	0	229
Standweide 15 juni	124.777	5.724	52.126	19.533	24.576	226.736
Kuikenweide	217.288	8.249	62.174	5.388	13.051	306.150
Totaal	497.452	25.449	252.637	111.218	68.077	954.832

Tabel 6. Uitbetaalde vergoedingen (in euro) in 2021 voor de beheerovereenkomsten weidevogelbeheer, in Vlaanderen en opgesplitst per provincie.

Beheerpakket	W-VL	O-VL	LIM	ANT	VL-BR	VL
Vluchtstrook	11.894	0	5.947	18.794	6.480	43.115
Uitgestelde maaidatum	128.181	11.887	129.263	65.326	15.579	350.235
Beweiden 20 mei	229	0	0	0	0	229

mei						
Standweide 15 juni	108.014	6.729	45.259	19.526	28.284	207.812
Kuikenweide	213.750	8.249	58.392	5.411	10.814	296.615
Totaal	462.067	26.865	238.860	109.057	61.158	898.006

9. Ik verwijs naar de tabellen bij vraag 8.

10. Ik verwijs naar de tabel bij vraag 1.

11. Ik verwijs naar de tabel bij vraag 2.